

WIZERUNEK MATKI BOSKIEJ W LAMENCIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoń
Dorota Dąbrowska
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Wizerunek Matki Boskiej w *Lamencie świętokrzyskim*

Klasa / czas trwania zajęć:

klasa I / 45 minut

Cele.

Uczeń:

- interpretuje tekst literacki;
- odczytuje postawy Matki Boskiej;
- wskazuje nawiązania do tekstu średniowiecznego w tekście ikonycznym;
- wyjaśnia znaczenie motywu *Stabat Mater* i nurtu doloryzmu.

Metody/techniki/formy pracy:

- interpretacja tekstu literackiego;
- praca w grupach;
- mapa myśli;
- interpretacja tekstu ikonycznego.

Środki dydaktyczne:

- *Lament świętokrzyski*;
- obraz *Pieta wojenna* Maxa Ginsburga.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna:

Nauczyciel inicjuje rozmowę na temat macierzyństwa – prosi uczniów o podkreślenie roli matki. Zapoznaje uczniów z motywem *Stabat Mater* – wskazuje jego źródła i znaczenia, przybliża informacje na temat nurtu doloryzmu. Wprowadza pojęcie plankt.

Część właściwa:

Jeden z uczniów głośno odczytuje *Lament świętokrzyski*. Dla ułatwienia zrozumienia podziału można od razu przydzielić przeczytanie tekstu czterem osobom, zgodnie z podziałem na grupy. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy i dla każdej z nich przydziela zadanie do pracy z tekstem literackim.

Grupa 1 – pierwsze trzy strofy;

Grupa 2 – czwarta, piąta strofa i ostatni dwuwiersz;

Grupa 3 – szósta strofa;

Grupa 4 – siódma strofa.

Uczniowie określają:

- adresata;
- postawę podmiotu lirycznego;
- sytuację liryczną oraz zastosowane środki.

Uczniowie prezentują efekty pracy grup – na tablicy sporządzają mapę myśli z postawami Matki Boskiej – każda grupa osobno, w odniesieniu do fragmentów.

Uczniowie wskazują na różne wizerunki matki przedstawione w tekście.

Nauczyciel wyświetla obraz Maxa Ginsburga *Pieta wojenna* (<http://artpaintingartist.org/wp-content/uploads/2015/04/War-Pieta-by-Max-Ginsburg.jpg>). Prosi uczniów, aby wskazali źródło cierpienia kobiety i określili środki, jakimi malarz posłużył się w celu wydobycia uczucia.

Część podsumowująca:

Uczniowie określają rolę matki i przyczyny jej bólu, wynikającego z utraty syna – nauczyciel podczas podawania propozycji przez uczniów zapisuje wszystkie sugestie w postaci schematu.

Komentarz metodyczny:

Dwie grupy interpretują ten sam tekst, następnie wymieniają się spostrzeżeniami. Lekcja sprawdzi się w pracy z uczniami ze SPE ze względu na angażowanie wielu procesów zmysłowych. Koreluje z plastyką, historią sztuki, religią. Zastosowane w lekcji metody kształtują umiejętność pracy w grupie, która jest elementem ułatwiającym komunikację i wspólne dochodzenie do rozwiązania problemu, oraz wykorzystują formę prezentacji – stanowi to ważne elementy na rynku pracy. Jednocześnie dają one szansę osobom preferującym pracę indywidualną. W lekcji kształcone są kompetencje: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się. Podczas pracy należy różnicować poziom i docenić także zaangażowanie uczniów.

W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia (np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, zastosować zakreślenia), dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać

informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności.